

Merlet

Edició Digital

Butlletí informatiu del Museu de Terrassa
2n SEMESTRE DE 2018 - Núm 53

53

Museu de Terrassa

El Museu de Terrassa us desitja unes bones festes!

Altar de la Mare de Déu de Montserrat de l'església parroquial de Sant Pere
Epifania amb Santa Escolàstica de Núrsia
1954

Autoria compartida: l'altar va ser projectat pel P. Josep (Hugó) Fillol i Sala; els baixos relleus van ser dissenyats pel P. Josep M. Gassó i Buixó i esculpits per Francesc Sitjar i Cerdà i en Francesc Gassó i Carbonell; finalment, el decorador Jaume Sanjaume i Clarà el va policromar i daurar.

Ajuntament de Terrassa

LES EXPOSICIONS

Exposició temporal de llarga durada «Gabinet de col·leccionista»

La mostra tanca definitivament les seves portes, després de tretze mesos, el 2 de setembre de 2018.

Unes 10.495 persones han pogut contemplar les més de cinc-cents peces de tipologia diversa que han permès apropar-se als primers objectes del fons del Museu de Terrassa: monedes, fòssils, minerals, imatgeria religiosa, pintura antiga, estampes i gravats, reliquiaris, rosaris, camafeus, crucifixos, exvots, agulles de pit, botons, medalles, piques beneiteres, trofeus de caça, postals, programes de mà, goigs, escuts heràldics, cromos i postals...

El catàleg de la mostra està disponible en la pàgina web i es pot descarregar en els següents formats: pdf, Google Play o iBookstore.

Exposició itinerant «Els tresors de la Seu d'Ègara: patrimoni singular català»

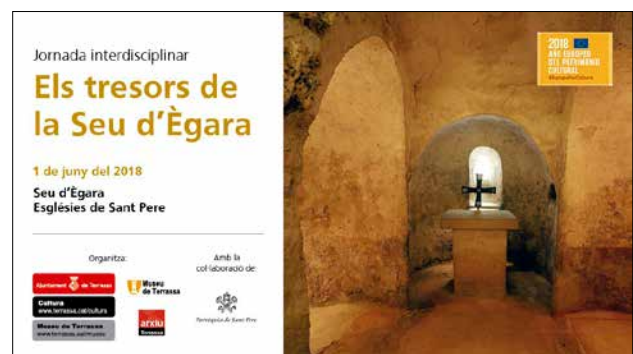
La mostra, produïda pel Museu de Terrassa, explica l'excel·lent patrimoni històric i artístic del conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere.

La Seu d'Ègara conforma un conjunt monumental únic a Europa amb una trajectòria de continuïtat en la història.

L'exposició inicia el seu camí a Brussel·les (Bèlgica). Del 4 de desembre de 2017 al 29 de març de 2018 es va poder contemplar a la Delegació de Govern de la Generalitat davant la Unió Europea a Brussel·les. Espai Catalunya Europa. La visiten 307 persones.

Aprofitant l'avinentesa que l'any 2018 se celebra l'Any europeu del Patrimoni Cultural, la mostra s'instal·la en diversos espais de la ciutat:

- Castell Cartoixa de Vallparadís (de l'11 d'abril al 6 de maig): 490 visitants
- Casa Alegre de Sagrera (del 9 al 27 de maig): 13.311 persones
- Seu d'Ègara (de l'1 de juny al 4 de juliol): 596 visitants
- Delegació del Vallès del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya · COAC (del 6 al 27 de juliol): 234 persones
- Seu Ègara (de l'1 d'agost a l'11 de setembre): 542 visitants
- Centre Cívic Montserrat Roig (del 17 de setembre al 31 d'octubre): 200 persones
- Arxiu Històric de Terrassa (del 6 de novembre al 28 de desembre): 50 visitants durant el mes de novembre.

Com a activitat complementària es realitza la jornada interdisciplinària «Els tresors de la Seu d'Ègara» (1 de juny), organitzada juntament amb l'Arxiu Històric de Terrassa i amb la col·laboració de la Parròquia de Sant Pere. L'objectiu era reivindicar la importància i el valor artístic de la Seu d'Ègara, interpretar la seva evolució i difondre el seu valor cultural i documental al conjunt de la societat. Hi assisteixen 54 persones.

El Museu treballa perquè l'exposició pugui itinerar per altres equipaments de la ciutat i de fora d'aquesta. Podeu consultar el calendari en el web del Museu.

Exposició “Més enllà de Mauthausen. Francesc Boix, fotògraf”

Presos alliberats del camp de Gusen

Dates: del 10 de novembre al 16 de desembre de 2018

Lloc: Sala del Tinell del Castell Cartoixa de Vallparadís.

Producció: Museu d'Història de Catalunya. Organitza: Ajuntament de Terrassa – Memòria Històrica. Amb la col·laboració del Museu de Terrassa.

La inauguració té lloc el 9 d'octubre a les set de la tarda i compta amb la participació de 98 persones.

L'exposició arriba a Terrassa amb motiu del 40è aniversari de la legalització de l'Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya.

La mostra presenta fotografies del front d'Aragó durant la Guerra Civil Espanyola, del camp de concentració de Mauthausen un cop alliberat, del Procés de Nuremberg i d'altres realitzades després.

El testimoni del català Francesc Boix i les instantànies de les SS que immortalitzen l'horror del camp d'extermini, que deportats republicans van aconseguir salvar i treure del camp, van servir durant el Procés de Nuremberg com a prova contra els dirigents de la barbàrie nazi.

Boix és un fotògraf compromès amb la memòria col·lectiva i la dignitat dels republicans deportats.

Han passat més de setanta anys d'aquestes imatges que permeten apropar-se a la curta i intensa vida i a la professió del conegut com a «fotògraf de Mauthausen».

A l'entorn de la mostra es desenvolupen diverses iniciatives:

- guia de lectura elaborada conjuntament per les biblioteques públiques de Terrassa i el Museu de Terrassa. Es pot consultar en la Biblioteca virtual de la Diputació de Barcelona.

- visites adreçades a públic escolar de secundària i batxillerat realitzades per Juan Manuel Calvo, de l'Amical de Mauthausen. Fins a finals de novembre hi han participat 402 persones.

- visites per al públic en general (11 de novembre) a càrrec de Juan Manuel Calvo, de l'Amical de Mauthausen. Es van dur a terme dues sessions que van comptar amb la participació de 106 persones.

- presentació del còmic «El fotògraf de Mauthausen» (27 de novembre) a càrrec del guionista Salva Rubio, de Norma Editorial. Hi assisteixen 42 persones.

Exposició «Un jardí per al repòs»

Al voltant de la festivitat de Tots Sants, la Funerària de Terrassa organitza diversos actes entre els quals destaca la mostra relacionada amb el patrimoni funerari.

Dates: del 15 d'octubre a l'1 de novembre de 2018

Lloc: Entrada del Complex Funerari de Terrassa (Carretera de Moncada, 789).

L'exposició està produïda pel Museu de Terrassa.

La botànica funerària en general i en especial les flors, conformen una simbologia específica en el ritual de la mort que té continuïtat en el cementiri i en la sepultura.

L'exposició és visitada per 4.378 persones.

Les ciutats dels morts es vesteixen de colors i de fragàncies convertint el lloc de la memòria, en un veritable jardí del repòs.

En enterraments d'època prehistòrica s'han trobat plantes aromàtiques acompanyant els difunts. Amb les cultures clàssiques de Grècia i Roma, el simbolisme de les flors adquireix una força ritual en el trànsit a l'altra vida. Amb el cristianisme, on l'església expressa i transmet la seva pròpia fe a través de símbols comprensibles per a tots, serà quan la simbologia funerària de les plantes, amb flors o sense, adquireix la transcendència del doble missatge: salvació i resignació.

Es presenta un fullet amb el recorregut proposat per descobrir el patrimoni amb elements de la natura. Sepultures, làpides, panteons, escultures i mosaics presenten aquest llenguatge simbòlic. En total, una trentena de peces instal·lades en aquest espai natural del cementiri de Terrassa.

Es programa una visita comentada gratuïta, el diumenge 21 d'octubre. Un passeig ple d'emocions, de colors, de fragàncies i de silenci. Hi participen 18 persones.

Exposicions virtuals

Sense moure-us de casa podeu visitar les exposicions en línia del Museu de Terrassa. Trobareu els següents títols: «La riuada del 1962 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat», «Terrassa inspira. Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu», «Una història de rajoles. La col·lecció del Museu de Terrassa», «Terrassa, escultures públiques» i «El Bisbat d'Ègara».

Hi trobareu imatges, plafons informatius, gravacions, material didàctic, catàlegs...

EL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ I D'ACCIÓ CULTURAL – DEAC

El Museu programa dos cicles d'activitats adreçades al públic infantil i familiar durant el juny, juliol i setembre (període de vacances escolars):

- cicle **«A l'estiu, la mainada al Museu»**, per a infants de 3 a 8 anys, amb 9 sessions diferents de contes i tallers que van comptar amb la participació de 439 persones.

- cicle **«Passa l'estiu al Museu. L'arbre de la vida»**, per a infants de 4 a 12 anys, amb l'assistència de gairebé 500 infants als tallers. Aquest estiu els nens i nenes han treballat un dels símbols més utilitzats al llarg de la història: l'arbre de la vida. Han anat del jo a la nostra comunitat, passant per la pròpia família, l'escola, les amistats, etc. En resum, una descoberta de qui som i del que ens envolta.

El DEAC presenta la **Guia d'Activitats didàctiques del Museu de Terrassa (curs 2018 – 2019)**. S'ofereixen 65 activitats (visites, itineraris, tallers, activitats en llengua estrangera i Vallparadís: història i aventura). Les novetats d'aquest any són: els itineraris «Passejant amb Lluís Muncunill», «Per sucari-hi pa» i «L'evolució humana» i el taller «Un vas de l'edat de pedra». Tota aquesta oferta es pot consultar en el web del museu.

Un any més, el Museu programa activitats infantil i familiars per gaudir del Nadal:

- **cicle «Per Nadal, la mainada al Museu»** (per a infants de 3 a 10 anys): les propostes familiars són un conte sobre la tradició del tió de Nadal i dos tallers creatius relacionats amb els pessebres i amb el personatge de Sant Nicolau.

- **programa «Per Nadal, un regal del Museu. Un Nadal per compartir»** (per a infants de 4 a 12 anys) amb activitats relacionades amb les festes nadalenes: el pessebre, decoracions, el cotilló per gaudir d'un any nou divertit, els reis mags d'Orient...

Les activitats es poden consultar en el web del Museu.

LES COL·LECCIONS

Últims ingressos del Museu de Terrassa

Donacions:

El Museu de Terrassa ha rebut dues donacions que volem destacar:

El senyor Pere Cortés ha donat 12 pintures i 4 dibuixos fets pel seu pare, Ramon Cortés Casanovas. També ha cedit un bust en terracota, que retrata a l'artista.

Autoretrat, 1941.
Foto: MdT

Ramon Cortés i Casanovas (Terrassa, 1906-1977) fou una figura rellevant dins de l'art local. Fou un artista molt valorat a la nostra ciutat. Va destacar com a retratista, malgrat que s'iniciés en el món de la pintura, de la mà de Tomàs Viver, un dels mestres del paisatgisme local.

Com a retratista, rebia molts encàrrecs tant de particulars com d'entitats. Va pintar membres de la burgesia local, artistes i companys del seu entorn, però sobretot fou l'autor de retrats oficials per a institucions locals. A la col·lecció del Museu de Terrassa hi ha 24 retrats: sis dels quals pertanyen a la galeria de la Junta de l'Hospital de Sant Llützer i set a la Galeria de Terrassencs i Terrassenques Il·lustres.

Ramon Cortés exercí el seu ofici d'artista fins al final dels seus dies. La producció d'aquest període de maduresa es caracteritza per l'ús d'una paleta molt colorista i un traç lliure que dona com a resultat unes obres fresques i d'una gran espontaneïtat.

Amb aquesta donació hem intentat complementar els buits que teníem en la nostra col·lecció en relació a la producció artística de Ramon Cortés: d'aquesta manera hem escollit un autoretrat magnífic de la primera època; una natura morta; cinc paisatges, tres dels quals són marines i, per últim, pintures de la darrera època, un període escassament representat en la nostra

col·lecció. Aquestes noves adquisicions ens permeten poder resseguir àmpliament la seva carrera i trajectòria artística.

El senyor Michael Allan Vancells i la senyora Julia Milton han donat 4 pintures i 5 dibuixos de l'artista Joaquim Vancells i Puig.

Joaquim Vancells i Puig (Barcelona, 28 de setembre de 1936-Terrassa, 4 de gener de 2018), nét del conegut artista local Joaquim Vancells i Vieta, fou un artista entregat al seu art i amb una gran producció.

Durant la seva infantesa, ja demostrà una clara inclinació per les arts i manifestà una tendència natural que l'empenyia a dibuixar i a pintar. Aquesta predisposició, però, no fou massa ben rebuda per la família, això explicaria que la seva formació artística s'iniciés tardanament: el 1965 a l'Escola Massana de Barcelona. A partir d'aquest moment es volcà per complert a l'activitat artística a través del dibuix i la pintura.

El 1968 es traslladà a la Gran Bretanya, primer a Londres i, a partir de 1975, fixà la seva residència a York, on hi va viure fins al 1981. A partir d'aquest moment, torna a Catalunya i acaba fixant la seva residència a Terrassa.

Entre els anys 1970 i 1988 va realitzar nombroses exposicions tant individuals com col·lectives. I a partir de 1999 i fins a la seva mort va treballar incansablement en el seu taller de Terrassa.

Va cultivar diferents tècniques i llenguatges artístics, des de la pintura al dibuix, passant per l'escultura a través de la tècnica de l'assemblage. En la seva producció podem observar varietat d'estils: la figuració més naïf dels primers temps va desembocar, d'una banda, cap a un expressionisme gestual i, de l'altra, cap a una geometrització de la forma que va desembocar en una abstracció geomètrica. En els darrers temps es dedicava a recuperar elements trobats, els quals eren intervinguts a través de la pintura o l'assemblage, fent composicions realment sorprenents.

Foto: Mike Vancells

Préstecs:

El Museu de Terrassa ha deixat en préstec temporal un capitell de pilastra recuperat del Teatre Principal (MdT 26.219). La peça es pot veure al Museu d'Art de Cerdanyola fins al 13 de gener de 2019. **“El Modernisme i les flors”** és una exposició itinerant produïda i organitzada conjuntament per l'Oficina de Patrimoni Cultural, l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat i l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

Foto: MdT

La mostra, que es podrà visitar en diferents equipaments de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, posa de manifest la importància de la natura com a font d'inspiració de l'arquitectura modernista, la qual va tenir sempre present el món vegetal a través de les arts decoratives.

Foto: Museu de Sant Cugat

“Cuba. 1898, de colònia a nova república” mostra l'evolució de la guerra d'independència i els primers anys de la República de Cuba a través d'un bon nombre de peces documentals i d'objectes originals. L'exposició, que es podrà visitar al Museu de Sant Cugat fins al 21 d'abril de 2019, compta amb dos dibuixos de la sèrie dels repatriats de Cuba de Laureà Barrau (MdT 2647 i 2657) que el Museu de Terrassa ha cedit en préstec temporal.

Foto: Teresa Llordés

A la mostra **“Masies de Terrassa i Matadepera. La mirada artística d'Eduard Rosell”** que es va poder visitar a la sala d'exposicions d'Amics de les Arts i Joventuts Musicals entre el 19 d'octubre i el 8 de novembre de 2018, hi havia 27 obres del Museu de Terrassa: 25 aiguaforts, una pintura a l'oli i un dibuix a la tinta.

El Centre d'Art Maristany de Sant Cugat acull la mostra **“Honors i Distincions. Inventari del retrat polític oficial”**, on el Museu de Terrassa ha cedit en préstec temporal el retrat de Paulina Pi de la Serra, d'en Roc Alabern. Aquesta pintura forma part de la Galeria de Terrassencs i Terrassenques Il·lustres del Saló de Sessions de l'Ajuntament de Terrassa.

Anualment el Centre d'Art Maristany realitza una convocatòria oberta de projectes d'art contemporani per formar part de la seva programació. Aquesta mostra és el resultat del projecte guanyador de 2018 fet per l'artista Ignasi Prat.

La finalitat del projecte és suggerir una reflexió sobre els usos i el poder dels retrats oficials que es troben ubicats en els salons de sessions dels ajuntaments. Sota aquesta premissa, l'artista guanyador, es proposa reunir en una única sala d'exposicions algunes obres d'art dels salons de plens de diversos municipis de la comarca del Vallès Occidental.

Foto: Ignasi Prat

LES NOTÍCIES DEL MUSEU

L'**11è** **cicle «Sons del Temps»**, organitzat per l'Ajuntament de Terrassa – Cultura, realitza concerts en espais patrimonials. Destaquem els que tenen lloc en les seccions del Museu de Terrassa:

- 19 de juliol: Concert «Colors del barroc italià». Música Italiana i italianitzant a l'Europa dels segles XVII i XVIII, als jardins de la Casa Alegre de Sagrera (130 assistents).
- 26 de juliol: Tertúlia-concert «Virgen madre gloriosa: cants i danses medievals dedicades a la Mare de Déu», a la Seu d'Ègara (101 participants).
- 27 de juliol: Concert «Déjate querer», al convent de Sant Francesc (80 persones). Abans té lloc una visita comentada (15 participants).
- 7 d'agost: Concert «Les Vespres de Pasqua». Cant antic romà (s.VIII-XIII), a la Seu d'Ègara (101 assistents).
- 9 d'agost: Concert: «Diz en son latin», a la Seu d'Ègara (115 participants).
- 30 d'agost: Concert «EJAD», al Castell Cartoixa de Vallparadís (163 persones).
- 8 de setembre: Concert «Dolcissimo sospiro», a la Seu d'Ègara (115 assistents).
- 13 de setembre: Concert «Els trobadors i la tradició del scriptorium de Ripoll», a la Seu d'Ègara (87 participants).

El convent de Sant Francesc acull l'**acte commemoratiu del 4 de setembre** amb la lectura d'un manifest i un concert a càrrec d'Anna Alàs, mezzosoprano i Jordi Reguant, clavecí (140 assistents). Abans té lloc una visita comentada al claustre del convent (15 participants). L'activitat està organitzada per l'Ajuntament de Terrassa – Cultura, amb la col·laboració de l'Associació Alba, la Parròquia del Sant Esperit i el Museu de Terrassa.

El 9 de setembre la Casa Alegre de Sagrera acull la roda de premsa de l'**Agrupació Sardanista ASERT** sobre la Diada Sardanista i l'Aplec de la Sardana (34 persones).

El **Servei d'Universitats** de l'Ajuntament de Terrassa programa un acte d'inici de curs, el 19 de setembre a la Casa Alegre de Sagrera, en el qual es lliura el premi del sorteig d'una matrícula a una Escola Universitària de Terrassa pel curs 2018-2019 (10 assistents).

El mateix dia a la Seu d'Ègara té lloc l'**acte d'inauguració del curs 2018-2019 de la Facultat d'Òptica i Optimetria de Terrassa** (70 persones) que finalitza amb una visita al conjunt de les esglésies de Sant Pere (10 participants).

El 28 i 29 de setembre, Terrassa és seu de la **trobada europea de ciutats i agents culturals** (activitats d'aprenentatge entre iguals: Peer-Learning) dins del projecte «La Cultura en les ciutats sostenibles: Aprenent

amb Cultura 21, Accions a Europa», impulsat per la Comissió de cultura de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU) i la xarxa Culture Action Europe. Terrassa ofereix un ampli programa d'actes, reunions, visites culturals, etc. El divendres té lloc, a la Casa Alegre de Sagrera, la reunió amb els participants i una visita comentada a aquest immoble modernista (31 participants). El dissabte es desenvolupa una visita a la Seu d'Ègara (22 assistents).

Cent-cinquanta persones participen en el **dinar del Festival TNT** que té lloc, el 28 de setembre, al pati de la Casa Alegre de Sagrera. Trobada de professionals que participen o assisteixen en aquest Festival de les arts escèniques que impulsa i difon la creació contemporània i multidisciplinària i les arts en viu, adreçades a tota tipologia de públic.

El Museu de Terrassa col·labora amb PRODIS facilitant la realització de fotografies en algunes de les nostres seccions, que han estat usades per elaborar un **calendari solidari** per recollir diners per a Prodis (Prodiscapacitats Fundació Privada Terrassenca), entitat d'iniciativa social sense ànim de lucre destinada a l'assistència i la promoció integral de persones adultes amb discapacitat intel·lectual, malaltia mental o paràlisi cerebral. Es podran adquirir a la parada de la Plaça Vella i a les seus de l'entitat. El preu és de 5 euros.

El 4 d'octubre es realitza a la Casa Alegre de Sagrera el **concert «Vittoria, vittoria! Viatge per la música italiana del segle XVI al XX»** del Cicle de Lied de la Temporada de música clàssica que organitza l'Ajuntament de Terrassa – Cultura (34 persones).

Els jardins de la Casa Alegre de Sagrera són l'escenari, el 7 d'octubre, d'un acte d'**homenatge a l'arbre Ginjoler** que hi ha plantat. L'activitat s'inicia amb un recoregut pels carrers del centre i finalitza als jardins amb un Ball de Cintes, Ball de la Fertilitat i Ball del Ginjoler. Organitza Treure Ball (80 participants).

El **concert «La perla de las Antillas»** a càrrec de la soprano Indira Ferrer i de Manuel Ruiz al piano es va celebrar, l'11 d'octubre, a la Casa Alegre de Sagrera dins del Cicle de Lied de la Temporada de música clàssica, organitzat per l'Ajuntament de Terrassa – Cultura (33 assistents).

Del 12 al 14 d'octubre se celebren les **Jornades europees del Patrimoni a Catalunya** organitzades també per la Generalitat de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Institut Ramon Muntaner. El Museu programa els següents actes:

- Portes obertes a la Seu d'Ègara (246 persones), al Castell Cartoixa de Vallparadís (359 assistents) i a la Casa Alegre de Sagrera (225 persones).
- Exposició "Més enllà de Mauthausen. Francesc Boix, fotògraf" al Castell Cartoixa de Vallparadís (359 visitants).

- Activitat familiar. Fem un conte! El llibre gegant de la Seu d'Ègara (24 participants). L'objectiu era crear, amb la participació d'infants, professionals de la Il·lustració, famílies..., un llibre amb diferents contes o relats amb les esglésies de Sant Pere com a protagonistes. En un futur, aquest material servirà per elaborar un llibre gegant de la Seu d'Ègara que es podrà consultar a la sala infantil de la Biblioteca Central de Terrassa. Organitzen: Edicions la Finestra, Ajuntament de Terrassa – Cultura i Museu de Terrassa. Col·laboren: Parròquia de Sant Pere.

El 16 d'octubre, Funerària de Terrassa i el Museu de Terrassa duen a terme una visita guiada al cementiri municipal de Terrassa per a joves participants en el

projecte **«Vivim aquí, som d'aquí»** de Càritas Diocesana de Terrassa. El projecte treballa per a la formació i la inserció sociolaboral de nois i noies immigrants (6 participants).

La **IV Jornada Art i Patrimoni a la Seu: «La Parròquia de Sant Pere de Terrassa: vells problemes, noves propostes»** se celebra a la Seu d'Ègara, el 22 d'octubre. Hi participen 68 persones. El monogràfic va permetre estudiar en profunditat l'església de Sant Pere. Amb la col·laboració de: Parròquia de Sant Pere, Arxiu Històric de Terrassa, Universitat Autònoma de Barcelona i Facultat Antoni Gaudí.

Les set presentacions realitzades són:

- «Sant Pere d'Ègara: arquitectura i litúrgia en època del Bisbat» a càrrec d'Antonio Moro (Museu de Terrassa) i de Gemma Garcia (Facultat Antoni Gaudí)
- «De la domus a la parròquia de Sant Pere de Terrassa. Configuracions sacres del territori» a càrrec de Mn. Robert Baró (Museu Diocesà de Barcelona)
- «Enduriré el cor del Faraó i sortirà a perseguir-los: el retaule mural de Sant Pere i la memòria de l'Èxode» a càrrec de Carles Sánchez (UAB - Museu de Terrassa)
- «En temps del romànic: a la recerca de l'arquitectura oblidada» a càrrec de Domènec Ferran (Museu de Terrassa)
- «El retaule barroc i la capella de Sant Valentí» a càrrec de Maria Garganté (UAB)
- «Sant Pau d'Ègara. Any 958» a càrrec de Joan Soler (Arxiu Històric i Comarcal de Terrassa)
- «Les pintures de la capella del Santíssim de Ricard Marlet i altres incorporacions artístiques del segle XX» a càrrec de Gemma Ramos (Museu de Terrassa)

La jornada finalitza amb una visita comentada al conjunt.

El 24 d'octubre es presenta, a la Casa Alegre de Sagrera, la **Campanya de la caça i els bolets 2018** organitzada pel Servei de Comerç i el Gremi empresarial d'Hostaleria de Terrassa i Comarca, l'Eix Comercial de Sant Pere i l'Ajuntament de Terrassa (76 persones).

El Museu programa, a la Casa Alegre de Sagrera, dues sessions del **conte de la castanyera** adreçades a famílies amb infants de 3 a 6 anys (106 participants).

El **concert «Lied alemany i la melodia francesa»** té lloc el 26 d'octubre a la Casa Alegre de Sagrera. Organitza l'Ajuntament de Terrassa – Cultura (39 assistents).

La Coordinadora d'entitats de Cultura Andalus de Terrassa (CEAT) amb el suport del Servei de Cultura programa, el 27 d'octubre, una **xerrada** a la Casa Alegre de Sagrera: **«La cultura del flamenc. La solea»** (62 persones).

El 28 d'octubre té lloc una **missa flamenca** a la Parròquia de Sant Pere (250 assistents), organitzada per la Coordinadora d'entitats de Cultura Andalus de Terrassa (CEAT).

Del 9 al 18 de novembre se celebra a Catalunya la **23a Setmana de la Ciència**, una iniciativa coordinada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació. Es programen un munt d'activitats de divulgació científica. Els temes centrals d'aquesta edició són: el patrimoni cultural, amb motiu de la celebració de l'Any Europeu del Patrimoni Cultural; la figura i l'obra de Pompeu Fabra, amb motiu de la celebració dels 150 anys del naixement del lingüista i gramàtic català; i la figura del prestigiós físic nord-americà Richard Feynman, amb motiu de la celebració del centenari del seu naixement.

El Museu de Terrassa hi participa per primera vegada amb el programa següent:

- 11 de novembre: Activitat familiar per a infants de 7 a 12 anys al Castell Catoixa de Vallparadís. Taller «Vida i mort al món antic» (35 participants).
- 15 de novembre: Conferència a la Casa Alegre de Sagrera «Intervenció de conservació-restauració a les pintures murals de Pere Viver de la Casa Alegre de Sagrera de Terrassa» a càrrec de Rosa M. Gasol, Tècnica del Laboratori de Conservació-Restauració de l'Oficina de Patrimoni Cultural. Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona i de Núria Albalat, conservadora-restauradora. L'activitat compta amb la col·laboració de l'Oficina de Patrimoni Cultural. Àrea de

Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona (8 assistents).

- 18 de novembre: Activitat per a tots els públics al Castell Cartoixa de Vallparadís. Demostració «Encenem foc» (40 persones).

En motiu de la celebració de la **Setmana del Turisme Industrial a Catalunya** es programen, el cap de setmana del 10 i 11 de novembre, unes jornades de portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera (168 visitants).

El 21 de novembre es posa en marxa un nou servei al Castell Cartoixa de Vallparadís: unes ulleres de realitat virtual per poder gaudir d'uns **vídeos** de diferents elements patrimonials arquitectònics locals rodats amb càmeres de **360°**. En aquesta primera fase s'han gravat: el Castell Cartoixa de Vallparadís, la Seu d'Ègara, la Casa Alegre de Sagrera, la Masia Freixa, el Mercat de la Independència, el Raval de Montserrat i la Plaça Vella. El projecte ha estat desenvolupat per l'Institut Santa Eulàlia, que a més ha cedit les ulleres al Museu, i compta amb el suport de la Fundació Barcelona Formació Professional i amb la col·laboració del Museu de Terrassa i el Parc Audiovisual de Catalunya.

Personal del Museu de Terrassa participa, el 22 de novembre, en la **XXXIa Jornada de la Xarxa de Museus Locals**: «Museu(s) i gènere(s): avançant cap a una cultura de la igualtat» que es realitza al Museu d'Art de Cerdanyola – Museu i Jaciment ibèric de Ca n'Oliver.

El 27 de novembre té lloc, a la Casa Alegre de Sagrera, la **reunió de la Junta de Museus**.

El 28 de novembre es participa en la reunió de la **Junta Coordinadora de la Xarxa d'entitats Terrassaeduca** celebrada al Servei Municipal d'Educació.

ÉS NOTÍCIA A LA SEU D'ÈGARA ...

El 2 d'octubre, el Dr. Danilo Mazzoleni, rector del **Pontificio Istituto di Archeologia Cristiana (PIAC)** de la Ciutat del Vaticà, visita les esglésies de Sant Pere (5 participants).

La candidatura de «La Seo episcopal de Ègara y su decoración pictórica (siglos V-VIII)» va ser finalment escollida per entrar a la **Llista Indicativa de Patrimoni Mundial**. La proposta va ser aprovada durant la celebració del Consejo de Patrimonio Histórico, organisme de col·laboració entre l'administració de l'Estat i les Comunitats Autònomes, reunit el 26 d'octubre d'enguany

a la ciutat d'Elx. La Seu d'Ègara forma part, per tant, de la Llista Indicativa que l'Estat Espanyol presentarà a la UNESCO, un pas previ imprescindible per ser designada Patrimoni Mundial.

EL Museu de Terrassa presenta, el 22 de novembre, dues comunicacions en el **4t Congrés Internacional d'Arqueologia i món antic**, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona:

- «Les pintures del segle VI documentades als absis de Sant Miquel i Santa Maria del Conjunt Monumental de les esglésies de Sant Pere de Terrassa» a càrrec de Domènec Ferran (Museu de Terrassa), M. Gemma Garcia (Ateneu Universitari Sant Pacià, Institut Català d'Arqueologia Clàssica) i Antonio Moro (Museu de Terrassa).

- «Funció i distribució dels espais a la Seu Episcopal d'Ègara. Segles IV-VII» a càrrec de M. Gemma Garcia (Ateneu Universitari Sant Pacià, Institut Català d'Arqueologia Clàssica), Antonio Moro (Museu de Terrassa) i Francesc Tuset (Universitat de Barcelona).

Badia Casanova BCF

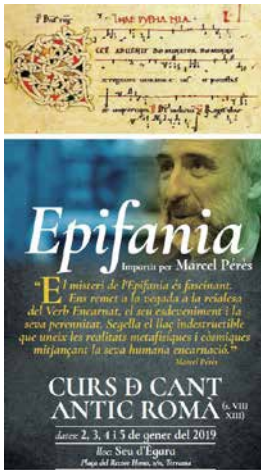
El 13 de desembre, l'**ambaixador delegat permanent d'Espanya a la UNESCO, Andrés Perelló, visita l'Ajuntament de Terrassa i la Seu d'Ègara**.

La visita institucional és un pas més per aconseguir que la Seu d'Ègara sigui reconeguda com a Patrimoni Mundial de la UNESCO.

Aquell mateix dia té lloc la projecció del **video mapping de la història de la Seu d'Ègara**. Es realitzen tres passis diferents als quals hi assisteixen 1.365 persones. També es programen visites comentades al conjunt que compten amb la participació de 217 persones.

L'espectacle de 10 minuts ressegueix la història del monument a través de set etapes: època ibèrica i romana (segles IV a.C-III d.C); la cristianització (segles IV-V); el Bisbat d'Ègara (segles V-VIII); el romànic (segles XII); el gòtic (segles XIV-XV); etapa moderna (segles XVI-XIX); el conjunt avui. Un dels elements més innovadors va ser la recreació virtual i digital de la iconografia de les pintures de la Seu episcopal, que ha estat elaborada gràcies a la recerca encapçalada pel Museu de Terrassa.

La Seu d'Ègara acull diversos concerts dels cicles «Sons del Nadal» i «Nadal a la Seu». Consulteu la informació al web del Servei de Cultura.

Del 2 al 5 de gener, la Seu d'Ègara serà l'escenari del «Curs de cant antic romà (s. VIII-XIII). Epifania», impartit per Marcel Pèrès i adreçat a professionals de la música. Ho organitza l'Ajuntament de Terrassa – Cultura, amb la col·laboració de la Parròquia de Sant Pere i el Museu de Terrassa.

Les persones interessades poden adreçar les seves consultes a: musica.classica@terrassa.cat

El 2 de gener a les 19,30 h, tindrà lloc, als serveis parroquials, la conferència «La processó del Profetes i la Sibil·la» a càrrec de la musicòloga Carmen Gómez i Muntaner, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

CALAIX DE SASTRE

A TERRASSA

Casa Soler i Palet (Font Vella, 28 – 08221 Terrassa - www.terrassa.cat/artsvisuals)

- Exposició «Intencions». Xarxa fotogràfica de Terrassa (Xafa'T) - fins al 20 de gener de 2019
- Exposició «Building realities» a càrrec de Núria Figueras - del 26 de gener al 23 de febrer de 2019
- Exposició «El cos subjecte» a càrrec de Clàudia Borràs, Clàudia Mesa, Noelia Duran. A cura de Susana Medina (Terrassa Arts Visuals) - del 2 de març al 6 d'abril de 2019
- Exposició «Mnemòsine» a càrrec de Fèlix Sampietro - del 13 d'abril al 18 de maig de 2019

Centre Cultural Terrassa (Rambla d'Ègara, 340 - 08221 Terrassa - www.fundacioct.cat)

- Exposició «Carme Aliaga» - fins al 5 de gener
- Exposició «Agustí Puig» - fins al 10 de febrer
- Exposició «Rembrandt. Geni del gravat» amb obres de la Col·lecció Furió - fins al 24 de febrer

Centre de Documentació i Museu Tèxtil (Carrer de Salmerón, 25 - 08222 Terrassa - www.cdmt.es)

- Exposició «Un pessebre napolità del segle XXI» de Josep Massagué - fins al 20 de gener de 2019

Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya (Rambla d'Ègara, 270 - 08221 Terrassa - www.mnactec.cat)

- Exposició «Catalunya, un país d'enginy i innovació. 30 aportacions científiques i tècniques universals» - fins al 3 de febrer de 2019
- Exposició «PERILL! Salvats per la tecnologia» - fins al 30 de juny de 2019

• Exposició «El patrimoni industrial de la Ruta del Ferro als Pirineus» - fins al 31 de desembre de 2019

ALTRES

- Exposició «Toulouse-Lautrec i l'esperit de Montmartre» al CaixaForum - fins al 20 de gener de 2019
- Exposició «Picasso descobreix París» al Museu Picasso - fins al 20 de gener de 2019
- Exposició «Vida? O teatre? Charlotte Salomon. Berlín, 1917-Auschwitz, 1943» al Monestir de Pedralbes - fins al 17 de febrer de 2019
- Exposició «Antoni Tàpies. Biografia política» a la Fundació Antoni Tàpies - fins al 24 de febrer de 2019
- Exposició «Alberto Giacometti. Retrospectiva» al Museu Guggenheim de Bilbao - fins al 24 de febrer de 2019
- Exposició «Stanley Kubrick» al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) - fins al 31 de març de 2019
- Exposició «El boom de la publicitat. Reclams de llaura, cartró i rajola. 1890-1950» al Museu del Disseny de Barcelona - fins al 31 de març de 2019
- Exposició «LIBERXINA, Pop i nous comportaments artístics, 1966-1971» al Museu Nacional d'Art de Catalunya - fins al 22 d'abril de 2019
- Exposició «Ràfols Casamada i Maria Girona. L'equilibri possible» al Museu de Montserrat - fins al 5 de maig de 2019
- Exposició «Una pintura para una nación. El fusilamiento de Torrijos» al Museo Nacional del Prado - fins al 30 de juny de 2019

EN LÍNIA

El Pórtico de la Gloria

catedraldesantiago.es/portico-de-la-gloria/

Entre els anys 2008 i 2018, el Pórtico de la Gloria de la catedral de Santiago ha estat objecte d'una profunda tasca de restauració per tal de recuperar la policromia de l'escultura.

Després d'una primera fase d'estudis previs per conèixer l'estat de conservació i les causes del deteriorament de l'escultura, es van iniciar els treballs al conjunt, que van consistir essencialment en dos aspectes: corregir les filtracions d'humitat i la condensació al Pórtico, i recuperar la policromia original que es trobava amagada pel pols i la humitat.

El 28 de juny, José María Arias Mosquera, President de la Fundación Barrié, l'Arquebisbe de Santiago i el President de la Fundación Catedral, Julián Barrio y Barrio, van presentar la culminació del projecte de restauració de l'obra.

La pàgina web de la Fundación Catedral ha dedicat un ampli apartat a la divulgació d'aquest projecte de divulgació interdisciplinària, que ha reunit a nombrosos especialistes nacionals i internacionals d'aquesta disciplina.

A LA BIBLIOTECA

En aquest apartat trobareu algunes de les darreres publicacions que han arribat al Museu de Terrassa. Us recordem que aquests documents els podeu consultar al mateix Museu o bé emportar-vos-els en préstec. L'horari de la biblioteca és de dilluns a divendres, de 9 a 14 h.

Art Déco. Història, material i tècniques. Barcelona : Associació per a l'Estudi del Moble : Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura. Museu del Disseny, 2018

Josep Puig i Cadafalch. Visió, identitats, cosmopolitisme.

Mataró : Ajuntament de Mataró. Direcció de Cultura, 2018

Museus i propietat intel·lectual. Barcelona : Associació de Museòlegs de Catalunya, 2017

Recull de records del barri de Can Palet. Extret del Taller de Records de tota una Vida. Terrassa : Associació El llibre de la Vida : Ajuntament de Terrassa : Club Gent Gran Can Palet, 2017

RUBIO, S. ; COLOMBO, P.J. ; LANDA, A. **El Fotógrafo de Mauthausen** Barcelona : Norma, 2018

LA RESERVA

NOM DE L'OBJECTE: Bol

MATERIAL: Ceràmica

MIDES: 55 mm d'alçada, 140 mm diàmetre

DATAció: 50 – 150 dC

PROCEDÈNCIA: Vil·la romana de l'Aiguacuit

NÚM. INVENTARI: MdT 23.687

La campanya arqueològica de 1989-1990 a les restes de la vil·la romana de l'Aiguacuit, localitzada al sud de l'actual barri del Segle XX de Terrassa, va permetre recuperar un bol de ceràmica decorat, tipus *Terra Sigil·lada* Hispànica (segles I-II). Aquests tipus de peces es caracteritzen pel seu vernís rogent i per presentar, generalment, una marca o segell del ceramista en el fons interior.

El vas descobert, restaurat un 30% de la peça, està realitzat a torn i presenta una decoració seriada a l'exterior feta amb motllo, a base de cercles separats per motius verticals.

La particularitat d'aquesta troballa respon a que en la seva superfície exterior hi ha dos conjunts de grafits, incisos després de la cocció. Aquests signes son entenedors a la nostra primera lectura visual, perquè semblen lletres que es pot llegir i interpretar com un nom propi. Així mateix, la datació del tipus de ceràmica ens permet contextualitzar-lo entre els anys 50 i 150. Ara bé, si resulta que el nom propi que llegim en una primera instància és el d'EVA, ràpidament ens desperta una sèrie de preguntes i de reflexions, tot i que ens resulta impossible donar respostes clares.

Descripció dels dos conjunts de grafits:

El primer grup de signes es localitza en el fons central exterior del peu del vas. L'àrea del text està trencada, però no afecta a la seva identificació i comprensió. Els traços són profunds i no gaire rectes degut a la resistència del propi vernís. La disposició d'aquestes és d'esquerra a dreta, **I I V A**. Després d'escriure-les, es va fer una creu amb la intenció d'encabir els signes en llurs quarts, que després es van tancar amb noves línies. Hi destaca aquesta forma d'escriure la lletra E, de reminiscència republicana, amb dos pals. La possible lectura d'aquests signes correspondria al nom propi d'EVA.

El segon grup de signes es localitza sota la banda decorativa exterior. Sens dubte, la interpretació ens ve reforçada per la comparativa del text anterior. La lletra E és clara. La següent, sembla que la pròpia inclinació

dels dos traços, sense arribar a unir-se, corroboren la lletra V. Finalment, tot i faltar la línia horitzontal, sembla que podem adscriure una A. A l'igual que en l'anterior, la lectura seria EVA.

L'antropònim o nom propi d'Eva

La possible interpretació a la seva lectura identificaria ambdós textos amb el nom propi d'EVA. Cal entendre que aquests dos grafits responen a la personalització del vas que la identificaria amb aquesta propietària, que, sens dubte, expressament els va fer.

Aquesta acció no ens ha de resultar estranya quan avui dia fem el mateix a l'escriure el nostre nom o posem una marca que ens relaciona amb un objecte determinat per tal d'indicar que és de la nostra propietat i, normalment, d'ús exclusiu i personal (una tassa, un got...). Volem fer esment d'un altre exemplar similar procedent de la vil·la romana de Ca n'Oliver, de Cerdanyola. En aquest cas, la ceràmica corresponia al tipus *Terra Sigil·lada Sudgàl·lica*, també amb una datació entorn els segles I-II.

L'antropònim Eva és d'origen hebreu, ja que apareix citat en el primer llibre de la Torà, el Gènesi, on es parla del relat de la creació de l'home i la dona, Adam i Eva. Per tant, el nom propi d'Eva significa "aquella que dona vida".

És aquí on, després de contextualitzar aquest nom propi amb la datació del vas de ceràmica, segles I-II, apareixen els dubtes per saber si la interpretació dels signes és correcta, i, en conseqüència, la lectura ho és també.

La reflexió ve donada pel context hebreu o cristià del nom d'Eva, dins un marc cronològic en què la província romana de la Tarraconense encara no s'ha constatat una presència cristiana fins al segle III. Per tot això, si llegim en ambdós textos el nom propi d'Eva dins aquest context cronològic que ens aporta el vas ceràmic, la pregunta és òbvia: aquest nom propi es pot relacionar amb un context cristià? I en conseqüència, si la resposta fos afirmativa, caldria revisar l'estat actual sobre el coneixement de la presència de comunitats cristianes a Hispània. Però, si la resposta fos negativa, és a dir dins d'un context pagà, amb quina deessa podríem relacionar aquest nom?

Bibliografia:

BARRASETAS, E.; MARTÍN, A.; PALET, J.M.: *Excavacions arqueològiques a l'Aiguacuit (1989-1990)*. Terrassa (Vallès Occidental). Memòria d'excavació inèdita. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Figura 42.1 (UE 1582), pàgina 60.

BARRASETAS, E.; MARTÍN, A.; PALET, J.M.: *La vil·la romana de l'Aiguacuit (Terrassa, Vallès Occidental)*. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Barcelona 1994.

Antonio Moro, arqueòleg conservador del Museu de Terrassa

Castell Cartoixa de Vallparadís

Carrer de Salmerón, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 785 71 44

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat
tancat per vacances de Nadal: del 24 de desembre de 2018 a l'1 de gener de 2019.

Seu d'Ègara. Esglésies de Sant Pere

Plaça del Rector Homs, s/n

08222 Terrassa Tel. 93 783 37 02

Horaris: de dimarts a dissabte, de 10 a 13.30 h i de 16 a 19 h
diumenges i festius d'11 a 14 h
tancat: dilluns no festius i l'1 de gener, l'1 de maig i el 25 i 26 de desembre.

Casa Alegre de Sagrera

Carrer de la Font Vella, 29-31

08221 Terrassa Tel. 93 731 66 46

Horaris: de dimecres a dissabte, de 10 a 13 h i de 16 a 20 h, diumenges, d'11 a 14 h
dilluns, dimarts i festius, tancat
tancat per vacances de Nadal: del 24 de desembre de 2018 a l'1 de gener de 2019.

Torre del Palau i Centre d'Interpretació de la Vila Medieval de Terrassa

Plaça de la Torre del Castell Palau, s/n

08221 Terrassa Tel. 93 739 70 72

Horari: Cal concretar dia i hora. Visites concertades.

Claustre del convent de Sant Francesc d'Assís

Plaça del Doctor Robert, 1

08221 Terrassa Tel. 93 739 70 72

Horaris: de dilluns a divendres de 10 a 13.30 h i de 17 a 19 h
24 de desembre i festius, tancat.

Si vols rebre informació dels actes organitzats pel Museu de Terrassa, et pots donar d'alta a l'apartat de **Tràmits de la Seu Electrònica**: aoberta.terrassa.cat/tramits/fitxa.jsp?id=7916.

Dediquem aquest número als nostres companys Eva i Fede. Molta salut!!!

Edició: Ajuntament de Terrassa. Cultura

Coordinació: Museu de Terrassa

Fotografies: Museu de Terrassa

Disseny gràfic i maquetació: JM Gràfic

Ajuntament **de Terrassa**

Cultura
www.terrassa.cat/cultura

Museu de Terrassa
www.terrassa.cat/museu

i

Museu de Terrassa

Direcció i Serveis:

Casa Soler i Palet

C. de la Font Vella, 28

08221 Terrassa

Tel. 93 739 70 72

museudeterrassa@terrassa.cat

www.terrassa.cat/museu

www.facebook.com/museudeterrassa

